Jolsvai András

# *Eperszezon*

**48.**

Hanem a Lola esküvője végleg elfűrészelte az ágat szegény Agyő alatt.

Kató három napig zokogott, micsoda szégyen, megelőzte őt a három évvel fiatalabb húga, ha ez így megy tovább, még a Trézsi lányai is hamarabb fognak férjhez menni, mint ő. Mert a mérnök úr csak szaval meg ígérget, de tenni nem tesz semmit, pedig mindjárt vége a nyárnak. És mondta, csak mondta, közben meg sírt keservesen, már a kelengyeláda díszzsebkendőit is mind elhasználta. Persze, amikor az Agyő erre azt mondta, hogy akkor ő most eltűnik, mert ő csak bajt hoz a Katóra, és nem is méltó a kezére igazán, megy, és beáll szerzetesnek, csak hogy történjék már valami, akkor a Kató gyorsan abbahagyta a sírást, és belekapaszkodott a férfi karjába, hogy el ne menjen, mert nélküle nem élet az élet.

Nem álltak túl jól a dolgok.

Agyő összegyűjtötte hát minden bátorságát, és az apja elé állt. Ez persze így túlzás, azt nem is tehette volna, az apja előtt mindig volt valami, egy író-vagy ebédlőasztal például, hát inkább csak odasasszézott az apja mellé szivarozás közben, valahogy hajánál előráncigálva felhozta neki a nősülési témát, és mintha csak a gondjait osztaná meg vele, megkérdezte Verderber István igazgató urat, mégis, miféle mennyel volna elégedett. Az ígéretes kezdetet azonban kevésbé ígéretes folytatás követte.

– Nem ragaszkodom én a nemesi címhez, sem az arisztokrata családfához, becsületes magyar ember lányát vedd el, ez az egy elvárásom, éntőlem lehet az bankelnök vagy képviselő, kúriai bíró vagy nagyiparos, de akár egy földbirtokos is szóba jöhet. Tartozzon a mi köreinkhez, ennyi az egész.

– És ha én máshol találnám meg a boldogságot?

– Hogyhogy máshol? Hol máshol lehetne a boldogság? Egy tanárember lányánál? Vagy valami művésznél? Festőnél, poétánál? Megengedem, regényes népek azok, de hozományra nemigen számíthatsz náluk.

– És ha még lejjebb kereskednék?

– Miféle még lejjebb? Csak nem valami iparos lányát akarod oltárhoz vezetni?

Verderber igazgató úr kivette a szivart a szájából, és szigorúan nézett a fiára.

– Nyugtass meg, édes fiam, hogy mi most csak teoretice beszélgetünk itt, és szokatlan, sőt értelmetlen kérdéseidnek semmi, de semmi valóságalapja sincsen.

Agyő megnyugtatta, mi mást is tehetett volna. Aznap este már nem is szóltak többet egymáshoz.

Így aztán másnap a Kató állt az apja elé, pedig az még a Lolát se heverte ki.

– Mondja meg, édesapám, mivel okozok kevesebb szomorúságot magának, ha öngyilkos leszek, vagy ha bukott nő lesz belőlem.

Szepi éppen lezárta a zsírosbödönt.

– Remélem, nemcsak e két lehetőség között választhatok.

Kató elsírta magát.

– Nem bírom tovább! Én ezt a férfit szeretem, nem tudok élni nélküle, de a szülei soha nem fogják megengedni, hogy elvegyen feleségül. Ő is engem szeret, de nincs ereje fellázadni a szülői ház ellen. Akkor mi marad? Leszek a titkos arája vagy a Dunába vetem magam!

A monológja végére már rázta a zokogás. Az apja féltő szeretettel ölelte át.

– Hátha van más megoldás. Kérek egy hónapot, ígérd meg, hogy addig nem teszel semmi visszafordíthatatlant!

Kató az apja nyakába ugrott. (Erre ment ki az egész.)

– Nekem van a legjobb apám a világon.

Hogy ezután pontosan mi történt, azt mindenki csak jóval később tudta meg. Mindenesetre Szepi másnap magához rendelte az Agyőt, és hosszan elbeszélgetett vele. Aztán üzent a Pavlicsek zugügyvéd úrnak. Aztán el-eltűnt, néha napokra is. (Ilyenkor a Franzl tiszte lett a fizetőpincérkedés, amit ő a maga akkurátus módján abszolvált: átlag két óránként rovancsolt, és ha egyetlen krajcár eltérés mutatkozott a számlák és a buksza között, addig nem nyugodott, míg rá nem jött az eltérés okára. Nem mondhatni, hogy gördülékenyen mentek a dolgok, de rend volt, annyi szent.)

Aztán annyi látszott, hogy elvándoroltak a Munkácsy-képek a falról (ez nem okozott nagy feltűnést, nyár volt, kerthelyiség-szezon), aztán, hogy kiürült a zsírosbödön is, és kifogytak a naftalinban darvadozó bundák is a szekrényből. Aztán kereskedőszerű alakok jelentek meg reggelenként a Zimmerliben, végigsétáltak a kerten, benéztek a szobákba, kihúzták a fiókokat és gondterhelten hümmögtek. Aztán megjelent egy földmérő meg egy építész is, mértek és rajzoltak, aztán összehengerelték a terveiket, a hónuk alá csapták, és távoztak.

Szepi homlokán mélyültek a ráncok, szórakozott lett és távolba merengő, nemigen állt meg már kvaterkázni sem az asztaloknál. Lefekvéskor jóccakát kívánt a feleségének, és a fal felé fordult.

A harmincadik napon aztán magához rendelte a közben búskomorságba zuhant Verderber-fiút.

– Na, mérnök úr, ha még mindig szereti a lányomat, és meg akarja kérni a kezét, jó, ha tudja, hogy nemes almási Zimmerl Katalin kisasszony egy kétszázötven holdas földbirtok egyik örököse, és a hozománya meghaladja az ezer koronát.

Egy hét múlva megtartották a kézfogót.

Amikor Szepi megkérdezte az Agyőt, miféle lányt engedélyez neki a családi regula, világos lett számára, hogy itt egyedül a földbirtokosság jöhet szóba, mert nincs az a pénz, ami ilyen rövid idő alatt képviselőt vagy főbírót csinálhatna belőle. Úgyhogy már csak azt kellett tisztáznia, hol van az a határ, ami elválasztja a földtulajdonost a földbirtokostól. Verderber József kettőszáz holdban határozta ezt meg. Akkor pedig már csak az volt hátra, hogy a Pavlicsek zugügyvéd úr utánajárjon, hol lehet a legolcsóbban és a leggyorsabban egy tagban lévő földterülethez jutni. Egy hét se telt bele, máris megjelent Pavlicsek a hírrel:

– Rácalmás, Kulcspuszta. Százhetvenért odaadják kataszteri holdját, ha megveszi az egészet. Kétszázötven hold, szántó, legelő, erdő.

Akkor a Szepi befogatott, és meg se állt Rácalmásig. Az intézőtől megtudta, hogy az öreg tekintetes már a halálán van, most kellene a tenyerébe csapni, mert az örökösök úgyis összevesznek a koncon.

Almási Konok Péter még azokhoz a régi típusú táblabírákhoz tartozott, akit ez az új világ már régen múlt időbe tett. Tetszett neki a Szepi története, aki önfeláldozásból akar földbirtokos lenni, a lánya szerelme érdekében, hamar megegyeztek hát, sőt, az öreg még azt is felajánlotta, hogy grátisz örökbe fogadja névleg a Katót, hadd legyen pedigréje is a földje mellé, hogy semmiképp ne érje szó a Vanderber-ház elejét. Szepi viszonzásul azt ígérte, az öregúr addig maradhat a házában a vétel után is, amíg csak akar. Almási Konok Péter régi vágású úriember volt, alighogy aláírták a papírokat, egy hét múlva meghalt.

Hát így lett a Zimmerl Szepiből földesúr. Amikor először vitte le a feleségét Kulcsra, végigjárták a környéket, aztán leültek a kúria tornácára, a férfi feltolta a kalapját a feje tetejére, és így szólt.

– Azt mondja meg, nagyságos asszonyom, nem kellene-e magyarosítanunk, most, hogy így megmásztuk együtt az uborkafát. Zrínyire, mondjuk, vagy Zólyomira, esetleg Zebegényire?

Tívó Anna olyan szerelmesen nézett a férjére, mint régen.

– Maga mindig tudja, hogyan kell a legjobban dönteni. De énnekem nincsen szebb név a földön, mint a magáé.

Szepinek a régi melegség költözött a szívébe. Aztán kacagni kezdett. A végén már a térdét csapkodta.

– Tudod, mi történt, szentem? Mától mi vagyunk a vidéki rokonok!

## 49.

Na, azok aztán emlékezetes hetek voltak.

Amikor elterjedt a hír Istvánmezőn, hogy hamarosan bezár a Zimmerli, egy olyan fesztivál kezdődött a Stefánián, amit egy halotti torral kombináltak össze. Tívó Anna szinte semmit nem aludt, főzött-sütött reggeltől estig, felhasznált minden alapanyagot, ami a keze ügyébe került, pompásnál pompásabb ételkölteményeket alkotott. Trézsi is, Janka is hazatért ezekre a napokra, főztek, mosogattak, felszolgáltak, és igyekeztek úgy tenni, mintha minden olyan lenne, mint régen. Nyár volt, rekkenő hőség, korábban ilyenkor jó, ha félházzal ment a vendéglő, most azonban telt ház volt déltől egészen zárásig, melynek időpontját egyre kijjebb tolta a vendégek ragaszkodása, és ezúttal Kovács csendbiztos is szemet hunyt. Már déltől szólt a zene, a cigánybanda meg a sramlizenekar felváltva húzta, fáradhatatlanul, aki akart, bármikor táncra perdülhetett. A törzsasztalok sosem árvultak el, a Terebessy iroda lényegében itt üzemelt, Benczúr mester és tanítványai két étkezés között előkapták a festőállványaikat, és portrévázlatokat készítettek, a bukmékerek és tipszterek elhalasztották a legfontosabb lóversenyfutamokat, A Hét gárdája saját törzsasztalát redakciónak nevezte ki, és mindenki ott írta aktuális remekművét. Stau bácsi újabb és újabb pótasztalokat fabrikált, Franzl pedig naponta új terítési tervet dolgozott ki, de senki nem tudott lépést tartani a felgyorsult idővel.

Istvánmező nemcsak kedvenc éttermének megszűnését siratta, de a Zimmerl-család elvesztését is. Most derült csak ki, mennyire beágyazódtak már ebbe az alakuló szuglói világba, hányan szerették meg őket, ki mindenkinek fognak hiányozni majd. Annyi ölelést, annyi csókot, annyi kölcsönös jókívánságot sose látott még a Gizella utca, mint ezekben a napokban. Tívó Anna sorban kapta az ajándékokat a kötött kendőtől a csodakenőcsig, a kemencében sülő kenyér receptjétől az esőűző imádságig. Tívó Anna viszonzásul mindenkit meghívott vendégségbe Almásra: egészen úgy viselkedett már, mint egy földesúr-feleség. „Angyalom, ha felénk jár, ne kerülje el szerény hajlékunkat.” Elképzelni se tudta, mi a csudát fog ő ott csinálni, hogyha nem dolgozhat látástól vakulásig. A férje

csak nevetett rajta. „Dolgoztunk mi már eleget, Ancsurka! Majd uraskodunk reggeltől estig! Te kikocsizol, én kilovagolok, aztán te bekocsizol, én meg belovagolok. Én elmegyek vadászni, meglövöm, te megsütöd, és mind megesszük. Aztán meg együtt nézzük az ámbituson a naplementét!”

– Na hiszen! – csapta össze a kezét Tívó Anna – mik nem történnek velem vénségemre!

Persze, azért még meg kellett oldani néhány dolgot. Trézsiék, Jankáék élik majd a maguk életét, és hétvégeken meg nyaranta, ha akarnak, lemennek ők is a birtokra. (Először tréfásan nevezték így a kulcsi földeket, de aztán egész hamar ráállt a szájuk a birtoklásra.) Loláéknak kivettek egy kis lakást a Népszínház utcában, aminek bérét egyelőre Szepiék fizetik, de Verderber igazgató úr megígérte, odahat, hogy Schiefner Hugót is felvegyék a Ganz gyárba, másodosztályú irodistának. Agyő és Kató a Vizivárosban találtak megfelelő lakásra, az praktikus, mert viszonylag közel van a gyárhoz is, meg a szülői házhoz is (Verderber szemmel nézve), de azért mégis a saját lábukra állhatnak. Franzl sokáig nem tudta, mi tévő legyen, ő volt az egyetlen a családban, akit teljesen kétségbe ejtett ez az új helyzet, és sokáig nem is volt hajlandó szembenézni vele. Felmerült, hogy Trézsiékhez költözik, és Ujpesten vállal pincéri munkát, aztán szóba jött az is, hogy lemegy a szülőkkel Kulcspusztára, és gazdálkodik (azért ez komoly kihívást jelentett volna a haszonnövényeknek), végül (ha csak időlegesen is) a Veron oldotta meg a dolgot, aki beajánlotta a Franzl-t egy temesvári vendéglőbe, ahol mégis rokoni felügyelet alatt lehet. (A leány ugyanis nem adta fel beházasodási terveit, s minthogy maga is haza készült, úgy gondolta, a távoli együttlét majdcsak felolvasztja a Franzl szívén a jeget.) Franzl végül, nagy nehezen, rábólintott a tervre, azt az egyet kötötte csak ki, hogy két nyulat magával vihessen a hátsó kertből. Schulz úr a Zimmerl Szepi ajánlásával elhelyezkedett a Vampeticsnél, Stau bácsi viszont kijelentette, hogy neki már régen ez a családja, követi a Zimmerl Szepit (na meg a Tívó Annát) a világ végére is. Végül kiderült, hogy a változás a Kisszepit rázta meg a legjobban, meg kellett ígérni neki, hogy jövő évtől az egész nyarat a kulcspusztai birtokon töltheti.

Arra nézve, hogy mégis mi lesz a Zimmerli helyén, egy darabig nem lehetett tisztán látni. De aztán kiderült, hogy a házat lebontják, a telek parcellázva lesz (ahogy a többi Zimmerl-telek is, az Egressy-úti bolgárkertészet éppúgy, mint az epreskert), és egy építési vállalkozó kétemeletes bérházakat épít majd a helyére. Már arról is rebesgettek, hogy a Csömöri út sarkán viszont rövidesen kertvendéglő nyílik – valamivel csak pótolni kell a környék közönségét a Zimmerli megszűnte után is.

Szepi nem bánta, hogy így alakulnak a dolgok. Jobban fájt volna neki, ha valaki továbbviszi az éttermet, ahová ő már csak vendégként tehetné be a lábát. A Stefánián töltött idő volt élete legszebb korszaka, szerette volna, ha zavartalanul gondolhat majd vissza rá. Sokáig úgysem bírta volna már a strapát, azt nem viselte volna el, ha a háta mögött kinevetik, mert elfelejti a rendelést, vagy rosszul ad vissza, vagy húzza a lábát a fáradtságtól. A lányai férjhez mentek, úgysem lett volna semmi olyan, mint régen volt, nagyon is jó lesz nekik most már ott, a Duna partján. Majd jönnek a gyerekek, unokák, összejárnak a szomszédokkal, és ha nem, hát majd ülnek otthon az asszonnyal, a kandalló mellett, mint eddig a konyhában: legfeljebb mostantól nem a Budapesti Hírlapot fogja felolvasni neki, hanem a Pentelei Kurírt.

A Zimmerli augusztus végén végleg bezárt. Az utolsó napon zártkörű rendezvényt hirdettek, csak a törzsvendégek jöhettek el, hajnalig folyt a bor és szólt a zene, és mindenki a Zimmerl József vendége volt. Persze, a vendégek is kitettek magukért, egymás után hangzottak el a szebbnél szebb tósztok, ittak az elmúlt évekre, a Zimmerl-családra, Tívó Anna káposztájára, az eperszezonra, a csodaszép Zimmerl-lányokra, Agyő és Kató eljövendő boldogságára, ittak a fényes jövőre és egymásra. A Hét költői alkalmi verseket faragtak, a prózaírók novellákat alkottak a témában, Herczeg Ferenc meg afféle irodalmi vőfélyként irányította az eseményeket, pompás anekdotákkal fűszerezve az estét. Benczúr mester (aki ezúttal elhozta fiatal feleségét is), nagy tapsok közepette nyújtotta át Tívó Annának a róla készült portrét, cuppanós csókokat kapott cserébe. Bársony doktor nagy csokor sárga rózsával érkezett, óvón megölelte a ház asszonyát, és közben a fülébe súgta, beszélt a dunaalmási körorvossal, ismerik egymást az egyetemről, megígérte, úgy fog vigyázni az asszony egészségére, hogy a Bársony kolléga se tudna jobban. Mire Tívó Anna mosolyogva azt felelte, most már tud ő is vigyázni magára, őrá mostantól semmiféle baj nem lehet veszélyes, támadja akár a tüdőt, akár a szívet.

A végső zárás előtti utolsó óra meg úgy telt, hogy középre tolták az asztalokat, a székekből meg hatalmas kört alkottak, és összekapaszkodva énekeltek, berekedésig: Franzlnak volt ideje megszámolni mindent és mindenkit.

Az utolsó dal, amely elhangzott a Zimmerliben, mintegy véletlenül, a Kossuth Lajos azt üzente lett, és annál a résznél, hogy mindnyájunknak el kell menni, sokak szemében csillogott a könny. Még a Kovács csendbiztosében is, aki azért, für alle falle, másnap jelentette a dolgot.